

Голові спеціалізованої вченої ради
ДФ 64.707.071 Національного
університету цивільного захисту
України, доктору наук з державного
управління, професору
Неллі ЛЕОНЕНКО

ВІДГУК ОФІЦІЙНОГО ОПОНЕНТА

Торічного Вадима Олександровича

на дисертаційну роботу Коцюби Катерини Миколаївни
«Організаційно-правовий механізм інформаційно-технологічного супроводу
діяльності органів публічної влади України»,
подану до захисту на здобуття наукового ступеня доктора філософії
у галузі знань 28 «Публічне управління та адміністрування»
за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування»

Актуальність теми дисертаційної роботи обумовлена об'єктивною потребою модернізації системи публічного управління в Україні на основі системного впровадження сучасних інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ). В умовах глобальної цифрової трансформації суспільства саме інформаційно-технологічний супровід стає одним із ключових чинників забезпечення ефективної, прозорої та підзвітної діяльності органів публічної влади. Він сприяє оптимізації управлінських процесів, підвищенню якості надання публічних послуг, створенню умов для більш активної участі громадян у здійсненні управління державними справами.

Становлення та розвиток системи органів публічної влади в Україні, яке відбувається впродовж останніх десятиліть, супроводжується перманентними трансформаційними процесами, що є відповіддю на виклики часу, глобалізаційні зміни, внутрішні політичні реформи та інтеграційні прагнення щодо входження до європейського простору. Органи публічної влади є

важливим інститутом забезпечення функціонування держави, реалізації основних суспільних завдань і функцій. Водночас вплив зовнішніх та внутрішніх чинників вимагає від них постійного вдосконалення діяльності шляхом впровадження інноваційних підходів, зокрема через активне використання сучасних цифрових технологій.

З огляду на бурхливий розвиток інформаційно-комунікаційних технологій на всіх рівнях суспільного життя, питання інформаційно-технологічного супроводу органів публічної влади набуває особливої актуальності. Використання інноваційних технологій у цій сфері сприяє підвищенню ефективності адміністративних процедур, зменшенню бюрократичних бар'єрів, мінімізації впливу людського фактору на прийняття управлінських рішень, а також оптимізації витрат на функціонування владного апарату. Інформаційно-технологічний супровід дозволяє створити нову якість взаємодії між громадянами і державою, забезпечити надання публічних послуг в електронній формі, що є важливою умовою реалізації концепції сталого розвитку та цифрового суспільства.

Необхідність дослідження обраної тематики також обумовлена поточним станом нормативно-правового забезпечення інформаційно-технологічного супроводу діяльності органів публічної влади в Україні. Хоча за останні роки спостерігається істотний поступ у цьому напрямку – прийняті ключові законодавчі акти, спрямовані на розвиток електронного урядування, цифровізації публічних послуг та електронної ідентифікації громадян – на практиці все ще існує низка проблем, пов'язаних із фрагментарністю нормативно-правової бази, недостатнім рівнем технічного оснащення окремих органів влади, а також нерівномірністю впровадження інновацій на місцевому та регіональному рівнях.

Відсутність цілісної, інтегрованої державної політики у сфері цифрової трансформації органів публічної влади, потреба в гармонізації вітчизняного законодавства із європейськими стандартами, необхідність врахування новітніх технологічних досягнень та міжнародного досвіду у цій сфері визначають

потребу в комплексному теоретико-прикладному дослідженні цієї проблематики. Саме інформаційно-технологічний супровід здатний стати основою для підвищення стійкості державного управління до внутрішніх викликів та зовнішніх змін, сприяти зміцненню довіри громадян до інституцій влади, забезпечити більшу прозорість, доступність та відкритість.

Отже, актуальність теми зумовлена як об'єктивними процесами цифровізації суспільного життя, так і нагальною необхідністю удосконалення інституційно-правових механізмів функціонування органів публічної влади в Україні. Дослідження особливостей формування та розвитку організаційно-правового механізму інформаційно-технологічного супроводу є своєчасним і важливим для забезпечення якісних змін у системі публічного управління, підвищення її ефективності, адаптивності до нових реалій, а також інтеграції України у глобальний цифровий простір.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Дисертаційна робота Коцюби Катерини Миколаївни виконана у межах тематичного напрямку наукових досліджень Інституту державного управління та наукових досліджень з цивільного захисту за темою «Наукове обґрунтування критеріїв та методики оцінки стану захищеності об'єктів критичної інфраструктури та їх рівнів» (державний реєстраційний номер 0124U000387). Дослідження органічно вписується у загальну стратегію наукових розробок установи, що спрямовані на вирішення актуальних проблем забезпечення надійності функціонування об'єктів критичної інфраструктури, у тому числі через удосконалення механізмів інформаційно-технологічного супроводу діяльності органів публічної влади.

У процесі виконання дисертаційної роботи здобувачкою проведено комплексний аналіз заходів щодо модернізації організаційно-правового механізму інформаційно-технологічного супроводу діяльності органів публічної влади в Україні. Особлива увага приділена питанням оптимізації нормативно-правового регулювання, впровадження сучасних інформаційно-комунікаційних технологій та підвищення ефективності електронної взаємодії

між громадянами і державними інституціями. Здобувачкою запропоновано власні підходи до вирішення низки теоретичних і прикладних проблем у цій сфері.

Особистий внесок Коцюби К.М. є вагомим і полягає у розвитку теоретико-методологічних основ функціонування організаційно-правового механізму інформаційно-технологічного супроводу органів публічної влади, що забезпечує більш глибоке розуміння процесів цифровізації державного управління в Україні. Крім того, у роботі сформульовано низку практичних рекомендацій, спрямованих на підвищення якості нормативно-правового забезпечення цифрової трансформації публічного сектору, що може бути використано у подальшій розробці стратегічних документів та програм у відповідній сфері.

Таким чином, дисертаційна робота Коцюби Катерини Миколаївни є актуальним і самостійним дослідженням, що має значний науковий та практичний потенціал.

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації. Наукові положення, висновки та рекомендації, сформульовані у дисертаційній роботі, вирізняються високим ступенем обґрунтованості, що ґрунтується на системному аналізі актуальних наукових досліджень, глибокому осмисленні практики діяльності органів публічної влади, а також на застосуванні сучасних методологічних підходів до вивчення процесів цифрової трансформації державного управління.

У дисертації здійснено всебічне розкриття природи інформаційно-технологічного супроводу діяльності органів публічної влади як інструменту суспільної трансформації, що забезпечує активізацію процесів модернізації управлінських структур, підвищення їх відкритості, прозорості та ефективності. Дисертанткою детально проаналізовано функціональну роль інноваційних цифрових технологій у прискоренні реалізації управлінських функцій, оптимізації адміністративних процедур та вдосконаленні надання адміністративних послуг населенню.

Наукова новизна та обґрунтованість положень дослідження проявляється у розробці концептуальних засад інформаційно-технологічного забезпечення діяльності органів публічної влади в контексті соціально-політичного регулювання, що сприяє підвищенню якості державного управління, а також у визначенні і характеристиці основних сутнісних ознак інформаційно-технологічного супроводу, серед яких: прозорість, відкритість, комунікаційність, оперативність реагування, суспільна цінність та громадська участь.

Особливої уваги заслуговує розкриття проблематики впровадження ІКТ у діяльність органів влади, де окреслено ключові бар'єри, що перешкоджають ефективній цифровій трансформації: інституційний опір змінам, недосконалість ІТ-інфраструктури, проблеми кібербезпеки, а також недостатній рівень інтеграції інформаційних систем. Авторка аргументовано довела необхідність подальшого удосконалення організаційно-правового механізму інформаційно-технологічного супроводу з урахуванням вимог міжнародних стандартів та нових викликів цифрової епохи.

Висновки роботи підкріплені емпіричними дослідженнями стану цифровізації та інтелектуалізації діяльності окремих органів публічної влади, зокрема ГУ ДСНС України у м. Києві та ГУ Національної поліції у м. Києві. Проведено оцінку рівня впровадження цифрових інтелектуальних ІКТ, виявлено ступінь їх інтеграції у внутрішні процеси органів влади та встановлено орієнтацію на концепти Четвертої та П'ятої промислових революцій, що свідчить про прагнення до людиноцентричної цифрової трансформації.

Дисертанткою запропоновано авторські підходи до оцінювання ефективності впровадження ІКТ, які дозволяють визначати рівень розумної функціональності органів влади в контексті сталого розвитку. Розроблені методологічні засади оцінювання є цінним науково-практичним результатом, який має потенціал для подальшого застосування в практиці державного управління.

Важливою складовою дослідження є вивчення зарубіжного досвіду організаційно-правового супроводу цифрової трансформації органів влади, зокрема в Південній Кореї та на наднаціональному рівні ЄС. Дисертантка не лише проаналізувала кращі світові практики, а й обґрунтувала можливості їх адаптації в умовах українського правового та інституційного середовища, що є важливою умовою успішного реформування національної системи державного управління.

Значний інтерес викликають розроблені рекомендації щодо удосконалення організаційно-правового механізму інформаційно-технологічного супроводу органів публічної влади в умовах воєнного стану та повоєнного відновлення України. Обґрунтовано доцільність розвитку нормативно-правової бази, вдосконалення організаційної структури, впровадження екологічних та кадрових інновацій, що сприятимуть адаптації органів влади до нових соціально-економічних умов.

Високий ступінь обґрунтованості наукових результатів підтверджується логічною послідовністю викладу матеріалу, ретельним обґрунтуванням запропонованих підходів і рекомендацій, а також їх відповідністю сучасним тенденціям розвитку науки і практики публічного управління та адміністрування в умовах цифрової трансформації суспільства.

Здобуті у дисертації результати мають фундаментальне значення для розвитку науки, суттєве прикладне значення для вдосконалення діяльності органів публічної влади, розробки проєктів нормативно-правових актів, реалізації політики цифровізації держави, а також для використання у навчальному процесі закладів вищої освіти у підготовці фахівців сфери публічного управління та адміністрування.

Таким чином, наукові положення, висновки та рекомендації, сформульовані у дисертації, є обґрунтованими, достовірними та мають важливе значення як для розвитку наукової теорії, так і для удосконалення практики державного управління в Україні.

Повнота висвітлення результатів дослідження в опублікованих

працях. Основні положення роботи загалом опубліковано в 11 наукових працях, у тому числі: в 3 статтях в наукових фахових виданнях України категорії «Б» з державного управління, 8 тезах виступів на науково-комунікативних заходах в різних містах України. У наукових працях в повній мірі віддзеркалено всі розділи рецензованої дисертації.

Оцінка оформлення дисертації. Робота викладена українською мовою на 247 сторінках друкованого тексту. Вона складається з анотації, вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел і додатків. Список використаних джерел налічує 202 найменування, що дозволило авторці запропонувати низку наукових положень, висновків і рекомендацій, отриманих на основі вивчення цієї значної кількості наукової літератури з досліджуваної нею проблематики.

Зауважень щодо оформлення роботи немає, адже здобувачкою враховано основні нормативні вимоги до такого виду робіт. В цілому дисертація написана літературною українською мовою, легко читається і сприймається.

Теоретичне і практичне значення дисертації. Теоретичне значення дисертації полягає у поглибленні наукових знань про сутність, зміст та особливості інформаційно-технологічного супроводу діяльності органів публічної влади. Її результати можуть бути використані для подальших наукових досліджень у сфері публічного управління та адміністрування, а також у навчальному процесі при підготовці фахівців для органів державної влади та місцевого самоврядування.

Практичне значення дослідження полягає в можливості використання його результатів для розробки та реалізації стратегій цифрової трансформації органів публічної влади, підвищення якості надання адміністративних послуг населенню, забезпечення прозорості та відкритості їхньої діяльності.

Дискусійні положення та зауваження щодо змісту дисертації. В процесі рецензування роботи виникли такі зауваження та побажання:

1. Дисертація базується на аналізі практики окремих органів влади у

м. Києві. Розширення дослідження на приклади з інших регіонів України надало б результатам більшої репрезентативності та узагальненості.

2. Звернення дисертантки до досвіду Південної Кореї та ЄС є вдалим, проте варто було б доповнити аналіз прикладами країн із подібним до України рівнем розвитку цифровізації та врахувати їхні особливості.

3. Авторка приділяє недостатньо уваги до оцінки стійкості інформаційно-технологічних систем в умовах виникнення й розгортання надзвичайних ситуацій. У дисертації доцільно було б глибше дослідити, як інформаційно-технологічний супровід функціонує в кризових умовах.

4. Дисертація виграла б від чіткішого поєднання процесів цифровізації та інтелектуалізації в єдину концептуальну рамку.

5. Доцільно було б докладніше пояснити причини вибору методів оцінки ефективності впровадження ІКТ, які використані здобувачкою для оцінки цифрових рішень.

Вказані зауваження в жодній мірі не знижують загальної наукової і практичної цінності роботи і не впливають на достатньо позитивну оцінку дисертації Коцюби Катерини Миколаївни.

Загальний висновок. Дисертаційна робота «Організаційно-правовий механізм інформаційно-технологічного супроводу діяльності органів публічної влади України» є завершеним науковим дослідженням, виконаним самостійно авторкою на актуальну тему. Робота містить теоретичні розробки та практичні пропозиції, спрямовані на удосконалення досліджуваного напрямку. Сформульовані в ній наукові положення, висновки та рекомендації є обґрунтованими, достовірними, містять наукову новизну та мають практичну значущість.

Виходячи з вищевикладеного, вважаю, що дисертаційна робота Коцюби Катерини Миколаївни відповідає спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування» та відповідає вимогам постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти,

наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» від 12.01.2022 № 44, а її авторка заслуговує на присудження наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування».

Офіційний опонент:

Професор кафедри управління факультету професійної освіти та лідерства Національної академії Державної прикордонної служби України, доктор наук з державного управління, доцент

полковник

12.05.2025

Вадим ТОРІЧНИЙ

